

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2011

SEAN-GHRÉIGIS – GNÁTHLEIBHÉAL

(400 marc)

DÉARDAOIN, 23 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA 1.30 go 4.00

1.

[50]

A. Cuir Gaeilge ar: (40)

Ἡρακλῆς ἦν Διὸς καὶ Ἀλκμήνης υἱός, καὶ ἐν σπαργάνοις ἔτι ὧν οὕτως ἰσχυρὸς ἦν ὥστε ὄφεις ἄγχειν δύνασθαι οὓς ἔπεμψεν Ἥρα ὡς διαφθεροῦντας αὐτόν. φιλόανθρωπος δ' ὧν, πολλὰ καὶ ἀγαθὰ ἔργα ἔδρασεν ἵνα οἱ ἄνθρωποι βίον ἔχοιεν εὐδαιμονέστερον. ἐν δὲ τῇ Ἡρακλέους ἀίρεσει Ξενοφῶν λέγει ὅτι νεανία ὄντι τῷ Ἡρακλεῖ δύο γυναῖκες ἠπάντησαν, ὧν ἡ μὲν ἡδονὴν ἡ δὲ ἀρετὴν προὔθηκεν. ἀρετὴν δ' ἀνθ' ἡδονῆς ἐλομένω φύλαξ ἐγένετο Ἀθηνᾶ. ἀλλ' Ἥρα, αἰεὶ δυσμενῆς οὔσα, δώδεκα ἄθλους ὑπομένειν ἠνάγκασεν.

GREEK THROUGH READING

B. Freagair ceann *amháin* de na ceisteanna seo a leanas: (10)

- (i) Inis go hachomair scéal ar bith eile atá ar eolas agat faoi Earcail.
- (ii) Scríobh nóta gearr ar Aitéiné.

2.

[50]

A. Cuir Gaeilge ar: (40)

Περσεύς υἱὸς ἦν Διὸς καὶ Δανάης. μετὰ δὲ ἄλλους πόνους πορευόμενος πρὸς Αἰθιοπίαν, ἧς ἐβασίλευσε Κηφεύς, ἠύρε τὴν τούτου θυγατέρα, Ἀνδρομέδαν, δοθεῖσαν βορὰν θαλασσίῳ κῆτει. Κασσιόπεια γάρ, ἡ Κηφέως γυνή, Νήρησιν ἤρισε περὶ κάλλους, καὶ πασῶν εἶναι κρείσσων ἠύχησεν· αἱ δ' οὖν Νήρηδες βαρέως ἔφερον, καὶ Ποσειδῶν συνοργισθεὶς κῆτος ἔπεμψεν ἐπὶ τὴν Αἰθιοπίαν· ἀναγκασθεὶς δ' ὑπὸ τῶν πολιτῶν Κηφεύς προὔθηκεν Ἀνδρομέδαν τῷ κῆτει. ταύτην θεασάμενος ὁ Περσεύς, καὶ ἐρασθεὶς, διέφθειρε τὸ κῆτος, καὶ ἔλαβεν Ἀνδρομέδαν γυναῖκα.

GREEK THROUGH READING

B. Freagair ceann *amháin* de na ceisteanna seo a leanas: (10)

- (i) Inis go hachomair scéal ar bith eile atá ar eolas agat faoi Peirséas.
- (ii) Scríobh nóta gearr ar Poiséadón.

3. Cuir Gaeilge ar:

[80]

(*Maraíonn Eachtar Patroclus, comrádaí Aichill. Le cabhair ó Aitéiné, maraíonn Aicill Eachtar.*)

ἐπεὶ Πάτροκλος, Ἀχιλλέως ἑταῖρος, ἐθέλει σῶζειν τοὺς Ἕλληνας, ὁ Ἔκτωρ ἀποκτείνει αὐτόν. ὁ οὖν Ἀχιλλεὺς πρὸς τὴν μάχην τρέχει καὶ εὕρισκει τὸν Ἔκτορα. ἐπεὶ δὲ ὁ Ἔκτωρ τὸν Ἀχιλλεὺς βλέπει, φεύγει. τὸν μὲν Ἔκτορα διώκει ὁ Ἀχιλλεὺς, ἡ δὲ Ἀθήνη φαίνεται ὡς ὁ τοῦ Ἔκτορος ἀδελφὸς καὶ πείθει τὸν Ἔκτορα μάχεσθαι. εὐθύς δὲ ὁ Ἀχιλλεὺς βάλλει τὸ δόρυ, τὸν δὲ Ἔκτορα οὐ βλέπτει. ἔπειτα δὲ ὁ Ἔκτωρ ὀρμάται πρὸς τὸν Ἀχιλλεὺς, ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς δόρυ αὐθις βάλλει καὶ ἀποκτείνει αὐτόν.

μάχη: cath.

φαίνομαι: teacht i láthair.

ὡς: mar.

δόρυ: sleá.

βλάπτω: déanaim dochar.

ὀρμάομαι: brostaím.

4. Léigh an sliocht seo a leanas agus ansin freagair sé cinn ar bith de na ceisteanna ina dhiaidh:

[80]

(*Sábhálann Téiséas a chomrádaithe ach tréigeann sé Ariadne.*)

οὕτως οὖν ὁ Θησεὺς τοὺς ἑταίρους σῶζει καὶ ἀπὸ τῆς Κρήτης ἀποφεύγει. πρῶτον μὲν οὖν πρὸς νῆσόν τινα, Νάξον ὀνόματι, πλέουσιν. ἐπεὶ δὲ ἀφικνοῦνται, ἐκβαίνουσιν ἐκ τῆς νεῶς καὶ ἀναπαύονται.

ἐπεὶ δὲ γίγνεται ἡ νύξ, οἱ μὲν ἄλλοι καθεύδουσιν· ὁ δὲ Θησεὺς οὐ καθεύδει ἀλλὰ ἥσυχος μένει· οὐ γὰρ φιλεῖ Ἀριάδνην οὐδὲ βούλεται φέρειν αὐτὴν πρὸς τὰς Ἀθήνας. δι' ὀλίγου οὖν, ἐπεὶ καθεύδει ἡ Ἀριάδνη, ὁ Θησεὺς ἐγείρει τοὺς ἑταίρους καὶ, “σιγᾶτε, ὦ φίλοι,” φησὶν· “καιρὸς ἐστὶν ἀποπλεῖν. σπεύδετε οὖν πρὸς τὴν ναῦν.”

ἐπεὶ οὖν εἰς τὴν ναῦν ἀφικνοῦνται, ταχέως λύουσι τὰ πείσματα καὶ ἀποπλέουσιν· τὴν δ' Ἀριάδνην λείπουσιν ἐν τῇ νήσῳ.

Νάξος: Naxos (oileán).

ἀναπαύομαι: glacaim sos.

ἥσυχος: ciúin.

ἐγείρω: dúisim (duine éigin).

πείσματα: téada (ag coinneáil greim ar an long).

- Nuair a fhágann siad An Chréit, cá háit a sheolann Téiséas agus a chomrádaithe ar dtús?
- Cad a dhéanann siad nuair a bhaineann siad amach an áit sin?
- Nuair a thagann an oíche cad a dhéanann na comrádaithe?
- Cén fáth nach dteastaíonn ó Théiséas Ariadne a thógáil go dtí An Aithin?
- Cad a deir Téiséas lena chomrádaithe?
- Nuair a bhaineann siad amach an long cad a dhéanann siad?
- Tabhair an Tuiseal Ginideach, Uimhir Uatha de *dhá* cheann de na hainmfhocail seo a leanas:
Ἀριάδνη, ἑταῖρος, νῆσος, ναῦς.
- Is ó dhá fhocal Gréigise a thagann *philanthropist*. Cad iad na focail sin agus cad a chiallaíonn gach focal Gréigise?

5. Cuir Gréigis ar: [80]
- (a) Tá na drochfhir ag teitheadh ón gcathair. (16)
  - (b) Ritheann an sclábhaí go tapa agus aimsíonn sé an máistir sa teach. (16)
  - (c) Tarraingíonn na daimh an céachta timpeall na páirce. (16)
  - (d) Feiceann an bhean an mactíre agus sábhálann sí na páistí. (16)
  - (e) Cén fáth a bhfuil na comrádaithe ag dul go dtí foinse an uisce? (16)

6. Freagair ceann *amháin* díobh seo a leanas: [30]
- (a) Tabhair gearrchuntas ar chath Thermopylae. I do fhreagra bí cinnte a rá cé a throid sa chath, cathain a troideadh é, conas mar a bhí an cath agus cé a bhuaigh é.
  - (b) Scríobh faoi ghníomhréim Miltiades *nó* Themistocles.

7. Freagair ceann *amháin* díobh seo a leanas: [30]
- (a) Ainmnigh *triúr ar bith* de na déithe nó na bandeithe seo a leanas:
    - (i) Ba í bandia an tinteáin agus deirfiúr le Séas í.
    - (ii) Ba é dia an chogaidh é.
    - (iii) Ba í bandia an ghrá í.
    - (iv) Ba é dia an Domhain Thíos é.

Scríobh alt gearr ar *dhuine amháin* de na déithe nó na bandeithe atá ainmnithe agat.

- (b) Samhaigh gur buachaill nó cailín tú san Aithin ársa. Scríobh cuntas ar chuairt a thug muintir do thí ar an amharclann le déanaí.